

PASTÝŘSKÝ LIST V NEJISTÉ DOBĚ – XVI.

Počátek moudrosti je: Snaž se získat moudrost, za všechno své jmění získej rozumnost. Obklop se jí, vyvýší tě; oslaví tě, když ji obejměš. Vloží ti na hlavu půvabný věnec, ozdobnou korunu ti předá. (Příslaví 4:7-9)

Drazí přátelé, zdá se, že se současná situace spíše komplikuje, než že by přicházela tolik očekávaná úleva. Proto je možná dobré zaměřit se na tyto tři jednoduché věci: *zachovat si zdravý rozum, být tu pro druhé a plánovat budoucnost.*

Zachovat si zdravý rozum můžeme tak, že si udržíme určitý odstup od všech těch negativních zpráv, které se na nás hrnou ze všech stran. Zároveň budeme pokračovat v tom, co nám doposud dávalo smysl. Být tu pro druhé se můžeme znovu učit, zvláště když jsme s nimi nuceni trávit víc času. A pokud máme malé děti, naskýtá se nám výjimečná příležitost prožívat s nimi intenzivně jejich dny, objevovat jejich nadání a znovu si zvnitřnit bezelstný dětský pohled na svět.

Nyní k tomu poslednímu: plánování budoucnosti. Zdá se, že po návratu k běžnému chodu života se některé věci zcela jistě neobnoví. Zaniknou některé restaurace a kavárny, kulturní stánky, cestovní kanceláře, a řada dalších provozoven a dílen, které nám kdysi připadaly samozřejmé a patřily k našemu životu před celosvětovou zdravotní krizí. Mnohé bude zcela jinak.

Jak tedy můžeme plánovat budoucnost, aniž tušíme, jaká doopravdy bude a co nás v ní čeká?

Možná jsem spíš měl říci: pojďme už teď společně *ovlivňovat budoucnost*. Jaký je v tom rozdíl? Plány se mohou míjet s realitou, ale v něčem se naše budoucnost, dokonce budoucnost našich dětí, ovlivnit dá. A začít se s tím dá hned.

Využijme čas, kdy jsme víc spolu, abychom si s dětmi povídali, předávali jim vlastní zkušenosti a motivovali je k poznávání, ke vzdělávání, k vytrvalosti a úsilí o smysluplné věci. Naučme je vzdorovat nepřízní a vyrovnávat se s nečekanými nároky.

Vím, že naše školství na vzniklou situaci zareagovalo relativně rychle a snad i dobře, když přešlo na on-line výuku. Ale zcela upřímně – přes počítač se některé znalosti, dovednosti či zručnosti nenaučíte. Jsou dovednosti a znalosti, které se naučíte pouze v přímém kontaktu s druhým – kdy vidíte a zkoušíte to, co vám ten druhý ukáže.

Při svém přemýšlení nad budoucností jsem si vybavil esej *Studium v době války* od C. S. Lewise, kde zdůrazňuje, jak je důležité studovat právě tehdy, když se rozbolavělý svět kolem nás potácí v nejistotě. On, který prožil dvě světové války, o tom věděl své.

Podle Lewise nás mohou zaskočit tři věci: *rozrušení, frustrace a strach*. Pokusil jsem se Lewisovy zkušenosti z války přenést na naši dobu a jeho poznatky volně reinterpretoval.

Předně je to *rozrušení* z toho, co nás obklopuje a odvádí od našeho dobrého úsilí. Dnes bych řekl *klipovitost / epizodičnost* našich životů, které až příliš často neumíme nikde pevně zakotvit. A proto jsme nezřídka chaoticky zmítáni tím, co se na nás hrne ze všech stran. Naše

studium a práce má mnoho soupeřů, kteří zbytečně upoutávají pozornost a odvádějí soustředění. Rychle skáčíme z jedné epizody do druhé, a proto zapomínáme jednotlivé prožitky a pocity vzájemně propojovat do časové osy. Opakujeme donekonečna stejné chyby, protože ty staré jsme už dávno zapomněli, a není se z čeho poučit. Říkáme si, že „za příznivějších okolností by to bylo jiné“. Pokud si alespoň na chvíli připustíme, že žádné „příznivější okolnosti“ ve skutečnosti nikdy ani neexistovaly, vrátí nás to rychle k našemu dobrému záměru – naučit se co nejlépe a co nejvíce to, co se ještě naučit právě teď můžeme. Propojit to co je pevné a smysluplné a co nám vposledku nabídne leitmotiv našeho života.

Druhým úskalím je *frustrace* spojená s obavou, že „už není dost času“. Pravda je mnohem prostší: čas máme na to, na co si ho uděláme (nebo chceme udělat). Pokud nám to dojde, naučíme se usilovat právě o ten krok a o malý posun vpřed, o který nyní jde. Naučíme se starat o svůj denní chléb, o splnění dnešní nejdůležitější povinnosti. A snad nás to i povede k větší důvěře v Toho, jemuž není nic skryto.

A konečně máme před sebou *strach*, který je možná naším nejmocnějším nepřítelem. Je to strach z možnosti, že jsme se v tolika věcech (dokonce snad i ve všech) zmýlili, strach z utrpení, ztráty a smrti. Dokáže nás paralyzovat, uzavřít nás v malinké rozechvělé bublině naší vlastní zranitelnosti a křehkosti. Pokud však jeho záludné kličky v naší mysli prohlédneme, zjistíme, že vědomí vlastní konečnosti je ve skutečnosti osvobozující. Smrt, ač je neúprosným soupeřem, dává našemu životnímu úsilí určitý kontrast: na samém konci poznáváme, zda „to všechno naše usilování a plahočení k něčemu bylo“. Vědomí vlastní konečnosti nás může motivovat k tomu, abychom začali usilovat především a hlavně o ty smysluplné věci. Nebudeme se víc upínat k falešným nadějím, či k budování nebe na zemi. To se nikomu za dobu trvání lidského rodu nepodařilo. A už se to nejspíš nepodaří. Země je zemí a na té žijeme teď. Usilujme o to, aby žití všech lidí bylo pokud možno co nejdůstojnější. A nebe? To zůstane nebem. Tam nakonec alespoň někteří (jak tomu rozumím) či ještě lépe všichni (jak doufám) zamíříme. Pokud se nám podaří záludnost strachu překonat, můžeme vlastní prožité utrpení proměnit v uzdravující zkušenost pro druhé, ztrátu učinit jako cennou součást svého života, a smrti se, s pohledem upřeným na naději života věčného, vysmát.

Buďme těmi, kdo odkládají obavy stranou a soustředí se na to, co má smysl – připravovat sebe i naše děti na budoucnost, kterou sice ještě neznáme, ale už nyní k ní můžeme s odvahou spěchat naproti. Usilujme o poznání, moudrost a rozumnost. Studujme cokoli, pokud ještě můžeme. Především pro samu radost z poznání. Ale též, abychom byli co platní těm, kterým můžeme dnes prospět. Zároveň se však nezabýdlujeme v rozkolísaném světě přítomnosti, raději hledíme k té skutečné budoucnosti, která je nám zatím skrytá za horizontem...

... nemám za to, že jsem již u cíle; jen to mohu říci: zapomínaje na to, co je za mnou, upřen k tomu, co je přede mnou, běžím k cíli, abych získal nebeskou cenu, jíž je Boží povolání v Kristu Ježíši. (Filipským 3:13-14)

S pohledem upřeným k časům přicházejícím
Petr Plaňanský, pastor KS Nymburk
(v Nymburce 28. 10. 2020)